SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1396

av Elise Ryder Wikén (M)

Ändrade beräkningsgrunder för infrastrukturmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en förändrad fördelningsmodell för medel i de regionala transportplanerna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Människors möjligheter att bo och arbeta i hela Sverige förutsätter robust och trafiksäker infrastruktur som skapar tillgänglighet och framkomlighet. Det är värt att framhålla att beräkningsgrunderna för investeringar i och utveckling av vägar bör ta större hänsyn till de olika näringarna, framtida behov, vägnätets omfattning och brukandegrad och inte bara till befolkningsstorlek.

Jämtlands län har en betydande basnäring i skog, jordbruk och turism. Dessa näringar är starkt beroende av framkomliga vägar. Många år av bristande underhåll i grundförstärkning och beläggning skapar problem, särskilt utifrån bärighet på grusvägarna, som är mer påtagliga ute i skogslänen. Regeringen bör se över grunderna för fördelningen av de ekonomiska ramarna mellan länsplanerna för regional transportinfrastruktur. Jämtland Härjedalen har cirka 600 mil statlig väg, varav 540 mil är länsvägar och av dessa är 200 mil grusväg, vilket är långt mycket mer länsväg och fler fordonskilometrar än övriga län i Sverige. Trafikverket bör ta större hänsyn till detta

i planeringen av framtida anslag. Dagens fördelningsmodell innebär för Jämtland Härjedalens del, efter att upparbetade medel från föregående planperiod avräknats, en årlig fördelning på cirka 65 miljoner kronor. Det är glädjande att den moderatledda regeringen har ökat resurserna till Jämtland, med 225 miljoner mer över planperioden jämfört med den förra regeringen, men mer behöver göras.

Det som också utmärker Jämtlands län är dess besöksnäring som är starkt säsongsbunden. Åre med sin skidturism har en hög belastning speciellt under sportlov och påsklovsveckor. Åredalen har cirka 3 000 fastboende men under en högsäsongsvecka kan 30 000 människor besöka destinationen, vilket innebär en trafikbelastning i jämförelse med en medelstor svensk stad som ska byta plats under ett par dagar. Det ställer höga krav på trafiksäker och tillgänglig infrastruktur och blir problematiskt om infrastrukturen i detta och liknande områden i alltför hög grad anpassas efter genomsnittlig belastning över helåret.

Besöksnäringen som under 2000-talet har ökat med nästan 100 procent är betydelsefull för Sveriges tillväxt, särskilt för Jämtland som är ett stort turistlän. Bristande framkomlighet och osäkra transporter för besökare riskerar att gå ut över konkurrenskraften för länet. Detta gäller både för väg, järnväg men även för flyget. För att turismen ute i landet ska stå sig stark i konkurrens med andra länder, samt för de olika näringarna som är starkt beroende av framkomliga vägar och järnvägar, är det viktigt att man i sina beräkningsgrunder för underhåll och investeringar i trafikinfrastruktur, ser över möjligheten att ta större hänsyn till faktorer som tunga transporter, stor besöksnäring, säsongsvariationer, vägnätets längd, tillgänglighet och avstånd samt trafiksäkerhetsbrister. Fördelningsgrunderna behöver redovisas tydligare och prövas mot länens skilda transportbehov. Särskilt bör analyseras hur vägnätets omfattning, långaavstånd, näringslivets transporter och säsongsvariationer beaktas. Det är viktigt att regeringen i framtagande av kommande åtgärdsplanering och fördelning av infrastrukturmedel i de regionala transportplanerna beaktar detta.

Elise Ryder Wikén (M)